

Statenvoorstel 48/11 A

Voorgestelde behandeling:

PS-vergadering : 23 september 2011

Statencommissie : Commissie voor Cultuur en Samenleving,
9 september 2011

Onderwerp

Uitgangspunten beleid infrastructuur podiumkunsten en beeldend & multimedia

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Samenvatting

Per 1 januari 2013 start een nieuwe vierjarige cyclus van het provinciale podiumkunstenplan. In dit Statenvoorstel worden voorstellen gedaan voor uitgangspunten van beleid, op basis waarvan het traject kan worden vormgegeven dat zal leiden tot een nieuw provinciaal podiumkunstenplan en tot een daarbij horende regeling.

1. Inleiding

Aanleiding

De commissie voor Cultuur en Samenleving heeft in haar vergadering van 9 september 2011 gesproken over Uitgangspunten beleid infrastructuur¹ podiumkunsten en beeldend & multimedia ' en zij heeft daarbij geconstateerd, dat deze notitie een heldere stand van zaken geeft.

In de notitie is de commissie gevraagd in te stemmen met uitgangspunten van beleid voor de komende beleidsperiode 2013-2016. De commissie heeft unaniem aangegeven, dat zij uitgangspunten van beleid ziet als kaderstelling van het beleid voor de jaren 2013-2016. Daarvoor is een besluit van Provinciale Staten nodig.

De commissie heeft in meerderheid geconstateerd dat de notitie rijp is voor bespreking in de Staten op 23 september a.s., als een aantal opmerkingen en

Datum

14 september 2011

Documentnummer

2805630

Directie

Sociale en Culturele
Ontwikkeling

Bijlage(n)

-

¹ Het begrip culturele infrastructuur heeft in dit statenvoorstel uitsluitend betrekking op de professionele (podium)kunsten. De steuninstellingen op het gebied van cultuur maken in feite ook deel uit van de culturele infrastructuur maar vormen geen onderdeel van het podiumkunstenplan en derhalve niet van dit statenvoorstel.

Over de steuninstellingen op het gebied van cultuur is een separaat dossier in voorbereiding (BA middelen).

Datum
14 september 2011
DIS-nummer
2805630

aandachtspunten van de commissie nog zouden worden verwerkt in het stuk. Daarbij heeft de overweging dat hiermee zo snel mogelijk duidelijkheid ontstaat voor de culturele instellingen, een doorslaggevende rol gespeeld. Gedeputeerde Van Haaften heeft eveneens toegezegd dat de commissie de rapportage van de Adviescommissie Kunsten ter bespreking ontvangt. Op basis daarvan zal het college scenario's voorleggen waar in de loop van 2012 financiële besluiten over kunnen worden genomen. Het presidium van 12 september jl. heeft besloten het voorstel te agenderen voor de vergadering van Provinciale Staten van 23 september 2011.

Proces

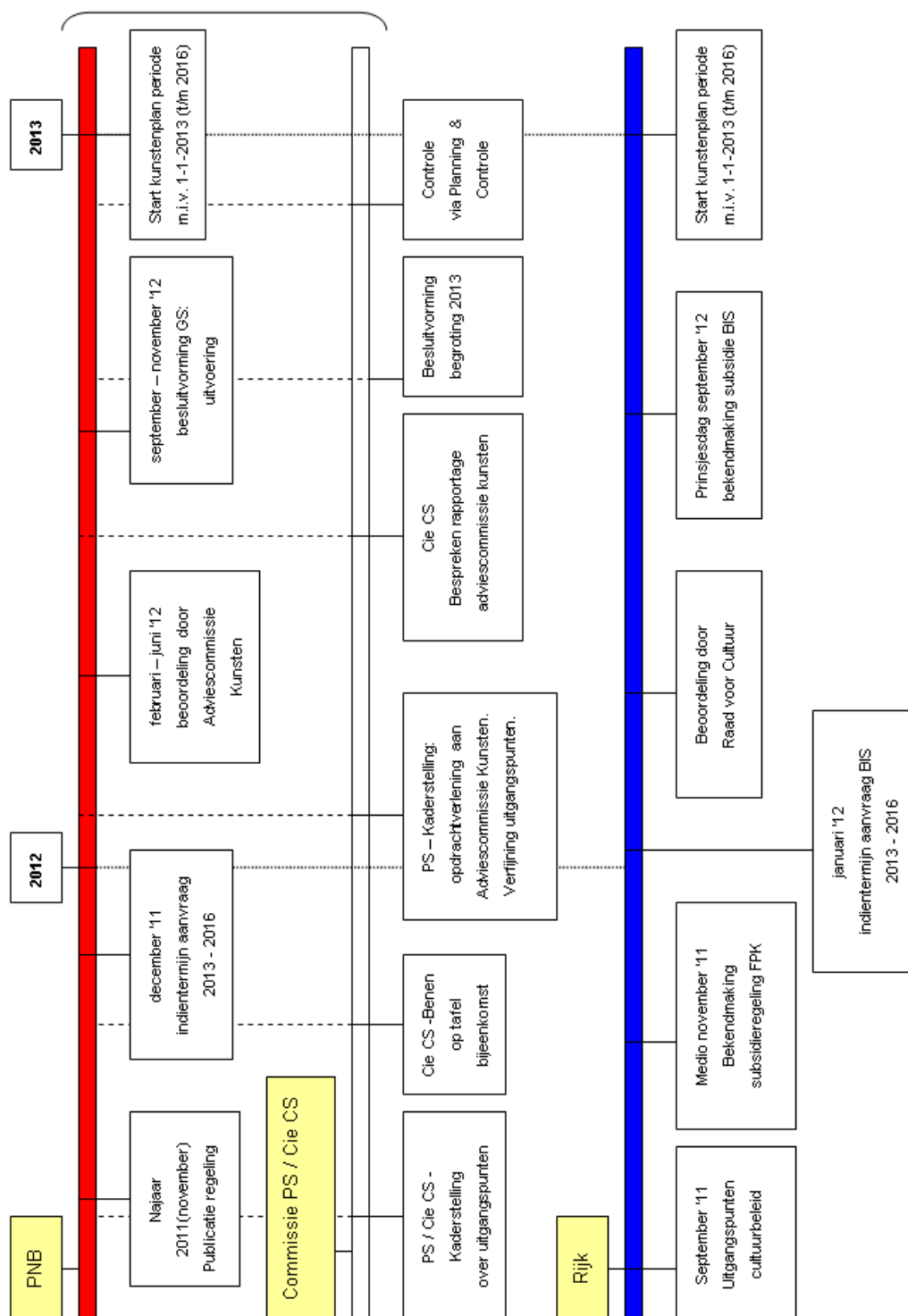
Per 1 januari 2013 start een nieuwe vierjarige cyclus van het provinciale podiumkunstenplan. Wij stellen voor om het proces van kaderstelling als volgt vorm te geven (zie hiervoor de figuur op de volgende pagina).

Om er zeker van te zijn dat onze Brabantse Cultuurinstellingen in staat zijn om eind 2011 hun aanvraag in te dienen bij het Ministerie van OCW of het Fonds Podiumkunsten (FPK), is het van belang dat zij kunnen verwijzen naar het provinciaal cultuurbeleid. Dit laatste is een harde voorwaarde vanuit het Rijk. Dit betekent dat de volgende planning voor ons proces wordt gevolgd, parallel aan het rijksproces (zie paragraaf 3). Op basis van voorliggende kaderstellende notitie wordt door GS een regeling vastgesteld en dit najaar gepubliceerd in het provinciaal blad, waar instellingen bij hun aanvraag bij het Rijk naar kunnen verwijzen. De culturele sector wordt uitgedaagd om met voorstellen te komen die aansluiten op de door PS vastgestelde uitgangspunten.

Vervolgens leggen wij de aanvragen met een adviesopdracht aan de Adviescommissie Kunsten voor. Deze opdracht wordt door PS vastgesteld vanuit haar kaderstellende rol. Aan de hand van deze opdracht beoordeelt de Adviescommissie Kunsten de ingediende presentaties van de instellingen in het voorjaar van 2012 en adviseert zij in het najaar van 2012 GS ter besluitvorming. Deze commissie kijkt naar de artistieke inhoud. In haar advies houdt de Adviescommissie Kunsten rekening met de vastgestelde uitgangspunten.

Hiervoor worden door GS binnen de regeling criteria en een puntensysteem uitgewerkt.

Parallel hieraan wordt er samen met het culturele veld en de betrokken overheden binnen BrabantStad gekeken wat de ruimte is om, binnen de voorgestelde bezuinigingen door rijk, provincie en gemeenten een sterke culturele infrastructuur voor de toekomst van onze provincie te behouden. Het belang van deze gezamenlijke aanpak is beschreven in het BrabantBod en biedt alle betrokken partijen de ruimte om optimaal gebruik te maken van ieders competenties en mogelijkheden.

Datum

14 september 2011

DIS-nummer

2805630

Datum

14 september 2011

DIS-nummer

2805630

Recente ontwikkelingen

Op 10 juni jl. maakte de staatssecretaris Zijlstra van het ministerie van OC&W zijn bezuinigingsvoorstellen voor de periode 2013-2016 bekend aan de Tweede Kamer. Het Rijk is voornemens de rijksbijdrage cultuur voor Brabant per 2013 terug te brengen van €13 miljoen naar ongeveer € 6 miljoen p/j. Zo stopt de rijkssubsidie voor jeugddansgezelschap De Stilte, Danshuis Station Zuid en de overige Brabantse productiehuisen, en wordt ook de rijksbijdrage aan Het Brabants Orkest gehalveerd.

Veel van de door de bezuinigingen getroffen instellingen worden door het Rijk per 2013 doorverwezen naar het landelijke Fonds Podiumkunsten.

Tegelijkertijd wordt bij dit fonds het budget verlaagd en het systeem van vierjarige subsidies afgeschaft. Voor betrokken instellingen betekent dit een stapeling van bezuinigingen.

In de brief die unaniem door de Brabantse Statenfracties aan de voorzitter van de vaste Kamercommissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is overhandigd, hebben PS op de scheve verdeling van de middelen vanuit het Rijk voor cultuur over Nederland gewezen: Brabant ontvangt momenteel 3% van de beschikbare rijksmiddelen en dat percentage wordt per 2013 gehalveerd. Uw statenfracties wijzen in de brief tevens op het grote belang van cultuur voor een goed economisch vestigingsklimaat en de Brabantse economie.

De bezuinigingen vanuit het Rijk plus de taakstelling vanuit de Agenda van Brabant en het aflopen van tijdelijke middelen uit het vorige bestuursakkoord, maken dat wij de komende periode minder kunnen bijdragen aan de culturele infrastructuur en daardoor scherpe keuzes moeten maken. We verwachten dat de knelpunten concreet zichtbaar worden bij de advisering van de Adviescommissie Kunsten (voorjaar 2012) over toekenning van subsidies over de periode 2013-2016. De ambities 2018Brabant moeten hierin meegewogen worden².

Financieel kader

- Voor het podiumkunstenplan is voor de periode 2013-2016 structureel € 3 miljoen p/j in de provinciale begroting opgenomen. Het budget van het podiumkunstenplan 2009-2012 was € 4,5 miljoen p/j voor de meerjarige subsidies, inclusief € 1,5 miljoen p/j tijdelijke middelen vanuit het bestuursakkoord 2008-2011.

² December 2010 hebben Provinciale Staten €50 miljoen bestemd voor 2018Brabant (PS besluit 76/10 Investeringsstrategie Agenda van Brabant), de titel waaronder momenteel de voorbereidingen worden getroffen voor de kandidaatstelling van Brabant voor de titel Culturele Hoofdstad van Europa in 2018. Uw Staten hebben in de ijkpunten van de Agenda van Brabant echter zeer duidelijk gesteld dat deze middelen bedoeld zijn als extra investering en niet ingezet kunnen worden om financiële gaten die ontstaan als gevolg van bezuinigingen, te vullen.

- Het budget voor Beeldende Kunst en Vormgeving is € 632.000,- p/j. Dit neemt per 2012 af tot een niveau van € 52.000,- p/j.
- Het budget van € 1,2 miljoen p/j voor projectsubsidies professionele kunsten wordt per 2012 met 25% gekort op basis van de taakstelling voor de bezuinigingen vanuit Agenda van Brabant, resteert 0,9 miljoen per jaar.

Datum
14 september 2011
DIS-nummer
2805630

Het BrabantBod

Met het BrabantBod als basis werken de provincie, de gemeenten en de culturele instellingen in de traditie van 'de kunst van het samenwerken', samen hard aan een toekomstbestendige, compacte, slagvaardige culturele infrastructuur. Het is vanaf 2010 ontwikkeld met als doel het Rijk een voorstel te doen voor samenwerking in de culturele hoofdstructuur. Uitgangspunt daarbij was dat 'een investering in Brabant een investering in de toekomst van Nederland is'. Een uitgangspunt waar we nog steeds achter staan, maar wat helaas niet tot het gewenste resultaat bij OCW heeft geleid. Het resultaat binnen Brabant is echter wel positief, doordat alle betrokkenen doordrongen zijn van de wenselijkheid en noodzaak van een open samenwerking. Hierdoor is er sprake van een goede verstandhouding tussen provincie, gemeenten en culturele instellingen.

Met het BrabantBod slaan we een brug om met minder geld de kracht van een complete culturele infrastructuur in Brabant overeind te houden voor de cultuurnotaperiode 2013-2016 en later. Een ieder werkt eraan mee in de wetenschap dat, als gevolg van de bezuinigingsvoorstellen, een zachte landing voor alle individuele cultuurinstellingen binnen die nieuwe infrastructuur niet reëel is. Een complete keten in ons cultuuraanbod blijft het belangrijkste doel. De volgende intenties staan in het BrabantBod centraal:

- Overheden en culturele sector nemen, ieder vanuit hun individuele positie een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de culturele infrastructuur in Brabant.
- De drie overheden, de fondsen en culturele instellingen stemmen hun beleid af.
- Inzet op een compacte, slagvaardige infrastructuur bestaande uit drie clusters: Toneel & Dans, Muziek en Beeldende kunst & Multi-Media. Samenwerking in allianties wordt gestimuleerd.
- Verbinding van de culturele infrastructuur met het onderwijs en het bedrijfsleven is de kracht van Brabant (kennisinnovatie en de toepassing daarvan). Daarbij moet de cultuursector gericht zijn op (inter-) nationale excellentie, onderzoek en experiment, creatief ondernemerschap, educatie en breed publieksbereik.
- Iedere schakel in de keten is van belang: onderwijs, makers, productie, podia, publiek en festivals. Brabant kent een grote diversiteit van grote en kleine, groene en rijpe instellingen, podia, festivals en dergelijke die allen, in meer of mindere mate met elkaar verbonden zijn. Valt de ene

functie weg dan heeft dat direct gevolg voor de volgende schakel in de functieketen. Er valt winst te boeken door krachten te bundelen, zowel inhoudelijk als organisatorisch.

- De steunfuncties spelen in dit proces van krachtenbundeling een belangrijke rol als kennisinstituut. Zij zijn het collectief geheugen. Dubbelingen met gelijkwaardige functies van andere instellingen worden hiermee voorkomen.

Datum
14 september 2011
DIS-nummer
2805630

Uitgangspunten voor beleid infrastructuur podiumkunsten

De onderstaande uitgangspunten, mede gebaseerd op het BrabantBod, zijn kaderstellend voor het provinciaal podiumkunstenplan.

1. Maatschappelijke betekenis is aantoonbaar

Bij de beoordeling van aanvragen, in het kader van het podiumkunstenplan, kijken we niet uitsluitend naar artistieke visie en kwaliteit, maar ook naar kwaliteiten zoals het maatschappelijke belang dat zich uitdrukt in de relatie met de omgeving (onderwijs, economie en publiek). Hierbij kan gedacht worden aan criteria zoals de mate waarin men actief is op het terrein van educatie; de werkzaamheden in de samenleving ingebed zijn (werken in wijken en buurten, samenwerking met amateurs ed.); er een spreiding is van de activiteiten ook buiten de B5; publiek wordt bereikt, of waarin men in staat is om niet enkel het traditionele publiek te bereiken. Ook zullen de culturele instellingen aan een eigen inkomenstoets moeten voldoen, waarbij rekening gehouden zal worden met de reële mogelijkheden en de noodzakelijke transitietijd.

2. Denken en werken in ketens staat centraal

De provincie streeft naar het behoud van alle ketenfuncties in Brabant maar repareert in principe geen rijksbezuinigingen. Van beleid dat gericht is op specifieke individuele instellingen gaan we naar beleid dat gericht is op het uitvoeren van specifieke functies (onderwijs, makers, productie, podia, publiek) binnen de keten ³. Dat betekent dat we ons—in tegenstelling tot vorige kunstenplanperiodes— niet primair richten op het behoud van instellingen, maar dat we onze focus richten op het instandhouden van een gezonde cultuurketen en instellingen vragen hier hun deel aan bij te dragen.

3. Samenwerking is een pré

We stimuleren meer samenwerking als middel om kwalitatief hoogwaardige culturele infrastructuur te behouden in Noord-Brabant. Daarom zijn binnen het BrabantBod ideeën ontwikkeld om drie clusters ⁴ van samenwerking te ontwikkelen. Zelf werkt de provincie samen met de

³ Met keten wordt bedoeld de functies binnen het kunstenveld: onderwijs, makers, productie, podia, publiek.

⁴ Met clusters wordt bedoeld een groep samenwerkende instellingen binnen een kunstdiscipline.

Datum
14 september 2011
DIS-nummer
2805630

culturele sector door makers en afnemers van de kunsten direct te betrekken bij beleidsontwikkelingen. Niet vanuit een ‘u vraagt, wij draaien’ context maar om vanaf het begin betrokkenheid van en input vanuit het veld te genereren. De rondetafelgesprekken, die eerder met vertegenwoordigers uit de culturele sector zijn gevoerd, zijn hiervan een voorbeeld.

4. **Rol van de provincie is bovenlokaal**

De provincie richt zich met meerjarige ondersteuning op de bovenlokale culturele infrastructuur. Met het Rijk en gemeenten worden afspraken gemaakt over een goede verdeling van taken, rollen en verantwoordelijkheden. Om het landelijke, provinciale en lokale aanbod scherp in het oog te houden, om zo tijdig overlap en witte vlekken te constateren, is het van belang alle beschikbare gegevens goed te monitoren. Zo heeft de provincie bijv. een digitale Culturele Atlas ontwikkeld waarin alle actuele informatie over de gesubsidieerde instellingen in BrabantStad te vinden is.

5. **Experiment en vernieuwing wordt gestimuleerd**

Het stimuleren van experiment en innovatie is een belangrijk aandachtspunt voor vernieuwingen binnen de kunsten. Ervaring uit het verleden heeft aangetoond dat de overheden hierin een belangrijke rol hebben gespeeld. Zo ligt er bijv. een duidelijke opdracht bij de steunfuncties om dit proces te initiëren en te faciliteren.

6. **Draagt bij aan de ambitie 2018Brabant**

Samen met de B5-partners ontwikkelen we een gezamenlijke inhoudelijke (en financiële) agenda over de inrichting van de culturele infrastructuur van Brabant. Deze gemeenschappelijke agenda krijgt reeds vorm in het gezamenlijke BrabantBod en in de gezamenlijke ambitie van BrabantStad om in 2018 culturele hoofdstad van Europa te worden. Inhoudelijk heeft de infrastructuur alles te maken met de ambities 2018 maar financieel zijn het gescheiden trajecten. De culturele infrastructuur is een essentiële onderlegger voor de ambitie 2018Brabant.

2. Het voorstel

Wij stellen u voor te besluiten conform bijgaand ontwerp-besluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
de voorzitter

de secretaris

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. W.G.H.M. Rutten

Auteur: A.E. Huizen toestel (073) 680 8625

Ontwerp-besluit 48/11 B

Voorgestelde behandeling:

PS-vergadering : 23 september 2011

Statencommissie : Commissie voor Cultuur en Samenleving
9 september 2011

Onderwerp

Uitgangspunten beleid infrastructuur podiumkunsten en beeldend & multimedia

Datum

14 september 2011

Documentnummer

2805630

Directie

Sociale en Culturele

Ontwikkeling

Bijlage(n)

-

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

- gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten d.d. 14 september 2011;
- gelet op de behandeling in de commissie voor Cultuur en Samenleving in haar vergadering van 9 september 2011;

besluiten:

de 'uitgangspunten beleid infrastructuur podiumkunsten en beeldend & multimedia' en het processchema zoals dit in het statenvoorstel is opgenomen, vast te stellen.

's-Hertogenbosch, 23 september 2011
Provinciale Staten van Noord-Brabant,
de voorzitter

de griffier